

Statistische reeks

Werkgelegenheid in het verzekeringswezen in 2008

Inleiding	2
1. De Belgische verzekeringsmarkt	3
2. De werkgelegenheid in de verzekeringsondernemingen	5
2.1 Tendensen 2000-2008	5
2.2 Analyse van de tendensen	9
2.3 Kerncijfers	11
2.4 Analyse van de kerncijfers per categorie	13
2.5 In- en uitstroom	15
2.6 Structuur van de sector	16
2.7 Overeenkomsten van bepaalde duur	18
3. Cijfermatige tabellen	19
3.1. Profiel van de werknemers tewerkgesteld op 31 december 2008	19
3.2. Profiel van de in 2008 aangeworven en vertrokken werknemers	20
4. Vergelijkingen tussen de landen van het Europa van de 15	24

Inleiding

ASSURALIA besteedt veel aandacht aan de verwerking van de gegevens met betrekking tot het tewerkgestelde personeel in de sector.

Assuralia verzamelt gegevens over de human resources in de sector:

- ▶ de werkgelegenheid waarvan de gegevens sinds het begin van de jaren 1990 voortkomen uit een jaarlijkse enquête die het mogelijk maakt geïndividualiseerde en anonieme informatie in te winnen over alle werknemers in de sector en over het personeelsverloop van de sector;
- ▶ de "beroepsklassen" om de functies en beroepen van onze sector in kaart te brengen en een hulpmiddel te creëren voor het voeren van een vooruitziend beheer op het gebied van betrekkingen en competenties;
- ▶ het loonpeil in de verzekeringssector, in samenwerking met externe partners, zodat elke onderneming de kritische functies en haar loonbeleid kan toetsen aan marktgegevens.

Deze uitgave van de speciale Assurinfo-reeks is het resultaat van de verwerking van de gegevens over de "werkgelegenheid" die Assuralia jaarlijks aanvult en die de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de bewegingen van het personeelsbestand van nabij volgt.

Deze publicatie belicht ook de verschillende actoren die samen met de verzekeringsondernemingen het decor van de verzekeringssector vormen en geeft een overzicht van de belangrijkste kerncijfers die de werkgelegenheid in de verzekeringsondernemingen kenmerken.

Het eerste deel situeert de verzekeringsondernemingen in de verzekeringsmarkt in de ruimst mogelijke zin met inbegrip van de tussenpersonen, de makelaars, de agenten...

Daarna worden de werkgelegenheidscijfers voor 2008 in de strikte zin en de voornaamste tussen 2000 en 2008 vastgestelde tendensen geanalyseerd. Het volgende hoofdstuk bevat cijfermatige tabellen.

In het laatste deel van de studie worden de werkgelegenheidscijfers van het Europa van de 15 vergeleken.

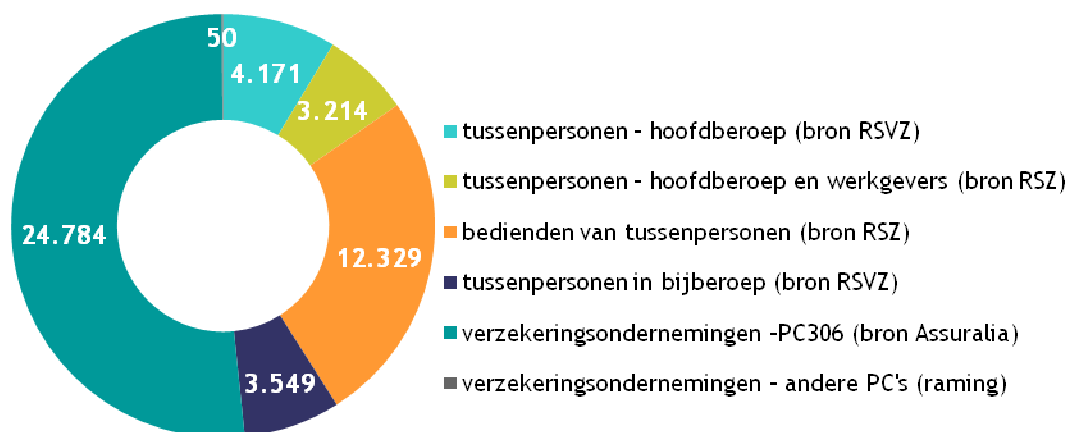
1. De Belgische verzekeringsmarkt

Niet alleen de verzekeringsondernemingen zijn op de Belgische verzekeringsmarkt actief. Ook andere ondernemingen of zelfstandigen bieden er hun diensten aan bij particulieren en verzekeringsondernemingen.

- ▶ Alles samen stelt de Belgische verzekeringsmarkt ongeveer 48.000 personen te werk. Het gaat om werknemers in verzekeringsondernemingen, in agentschappen of in de makelarij¹:
- ▶ het personeel dat werkt in de verzekeringsondernemingen die onder het toepassingsgebied van het Paritair Comité 306 vallen;²
- ▶ de tussenpersonen (agenten en makelaars), die meestal zelfstandigen zijn;
- ▶ de personen in dienst van makelaarskantoren of verzekeringsagentschappen;^{3 4}
- ▶ de verzekeringsondernemingen die niet onder het toepassingsgebied van het Paritair Comité 306 vallen stellen naar schatting een 50-tal personen te werk.

Deze +/- 48.000 verzekeringsprofessionals zijn als volgt verdeeld:

Grafiek 1 Verdeling van de verzekeringsprofessionals in de Belgische verzekeringsmarkt

Bronnen : RSZ-RSVZ Cijfers 2007
Assuralia Cijfers 2008

¹ De verzekering verschaft echter werk aan nog andere categorieën van personen, waarvan het precieze aantal onbekend is:

- de personen die verzekeringsactiviteiten verrichten, maar in een bank werken ("bankverzekering"). Zij vallen onder het Paritair Comité 310: Assuralia beschikt in dit verband niet over gedetailleerde cijfers.
- het personeel dat voor de sector werkt via outsourcing, zoals externe financiële beheerders, ondernemingen die gespecialiseerd zijn in het schadebeheer voor rekening van anderen, informatici, cateringdiensten, schoonmaakbedrijven...;
- ten slotte doet de verzekering een beroep op tal van lasthebbers in het kader van expertiseopdrachten, zowel bij de contractsluiting als bij de schaderegeling.

² De studie van Assuralia is in de eerste plaats uitgegaan van de werknemers van de verzekeringsondernemingen (en dit vanaf punt 2).

³ voor deze bedrijven is het Paritair Comité 307 bevoegd.

⁴ Agentschappen die in België buitenlandse maatschappijen vertegenwoordigen (algemene agenten of "underwriters") horen ook bij deze categorie.

Het aantal banen die het verzekeringswezen, in ruime zin, aanbiedt, vertegenwoordigen 2% van het totaal aantal werknemers in de privésector.

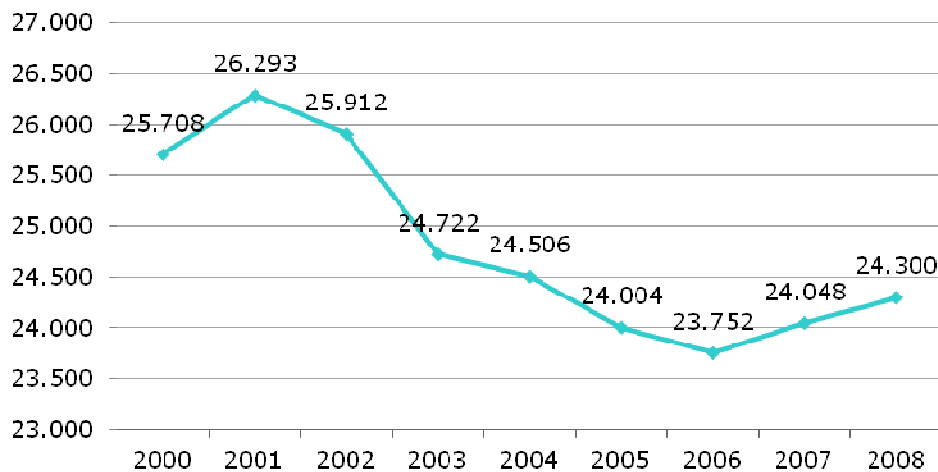
In deze grafiek werd de tewerkstelling in de verzekeringssector uitgedrukt in het gemiddeld aantal werknemers tijdens 2008. Bij deze berekening werd rekening gehouden met alle verschillende vormen van de arbeidsovereenkomst, zowel die van onbepaalde duur als die van bepaalde duur. Aangezien contracten van bepaalde duur regelmatig worden afgesloten voor een duurtijd van 6 maanden of minder, geeft het gemiddeld aantal werknemers tijdens het kalenderjaar een correcter beeld dan het aantal werknemers die in dienst waren op 31 december.

2. De werkgelegenheid in de verzekeringsondernemingen⁵

2.1. Tendensen 2000-2008

De werkgelegenheid is sterk gedaald, maar kent in 2007/2008 een trendbreuk

Grafiek 2 Aantal werknemers met een contract van onbepaalde duur (Situatie op 31.12)

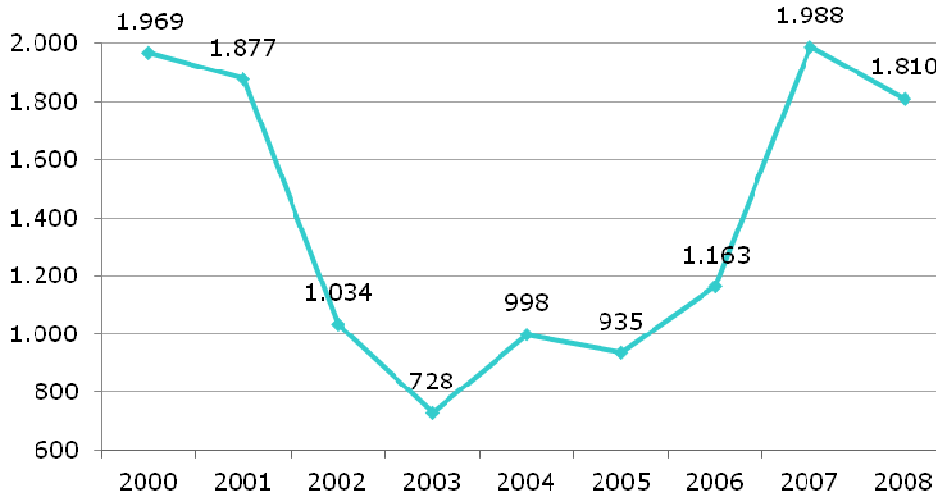
Bron : Berekeningen Assuralia

Op 31 december 2008 stelden de verzekeringsondernemingen 24.300 personen te werk met een overeenkomst voor onbepaalde duur (OOD), een stijging met 1% in vergelijking met 2007.

⁵ De statistieken van dit hoofdstuk hebben uitsluitend betrekking op het personeel van de verzekeringsondernemingen die onder het toepassingsgebied van het Paritair Comité 306 vallen. Dit paritair comité werd opgericht bij koninklijk besluit van 9 februari 1971 en omschrijft zijn toepassingsgebied als volgt: "de verzekeringsmaatschappijen met vaste premie en de onderlinge verzekeringsmaatschappijen, zowel de in België gevestigde zetels van buitenlandse maatschappijen als de Belgische maatschappijen".

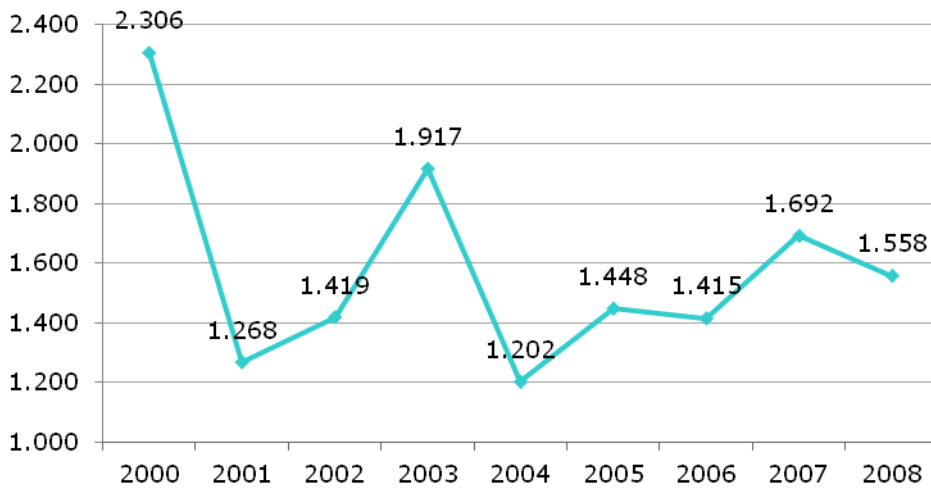
Aantal aanwervingen opnieuw op het niveau van 2000 en 2001, veranderlijk verloop in het aantal vertrekkers

Grafiek 3 Aantal aanwervingen met een contract van onbepaalde duur

Bron : Berekeningen Assuralia

Grafiek 4 Aantal werknemers met een contract van onbepaalde duur die een verzekeringsonderneming verlaten hebben

Bron : Berekeningen Assuralia

In 2008 werden 1.810 personen aangeworven met een OOD. Daartegenover staan 1.558 personen die een verzekeringsonderneming hebben verlaten tijdens het jaar 2008.

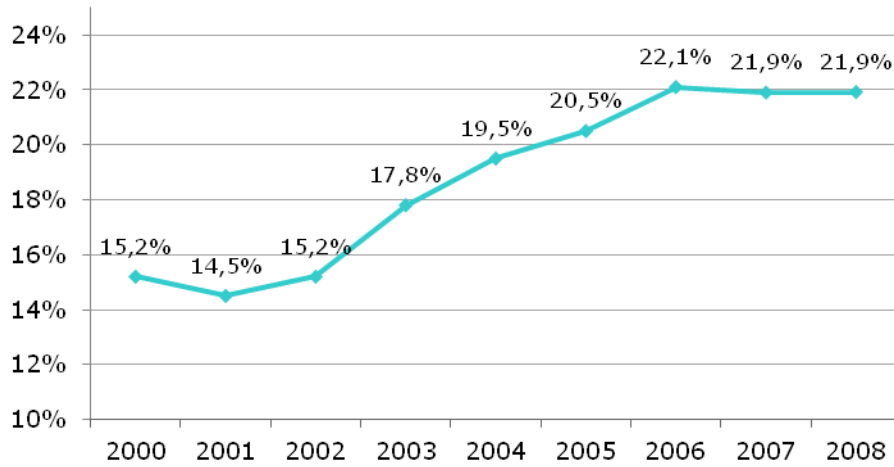
De gevolgen van de financiële en economische crisis tijdens de jaren 2001-2003 zijn nog duidelijk merkbaar in de grafieken.

⁶ Het is mogelijk dat een aantal werknemers opnieuw aangeworven wordt door een andere verzekeringsonderneming, cf. analyses hierna.

Er lijkt een einde te komen aan de stijging van het aantal deeltijdse werknemers.

Grafiek 5

Aantal deeltijdse werknemers met een contract van onbepaalde duur
(in % van het totaal aantal werknemers)

Bron : Berekeningen Assuralia

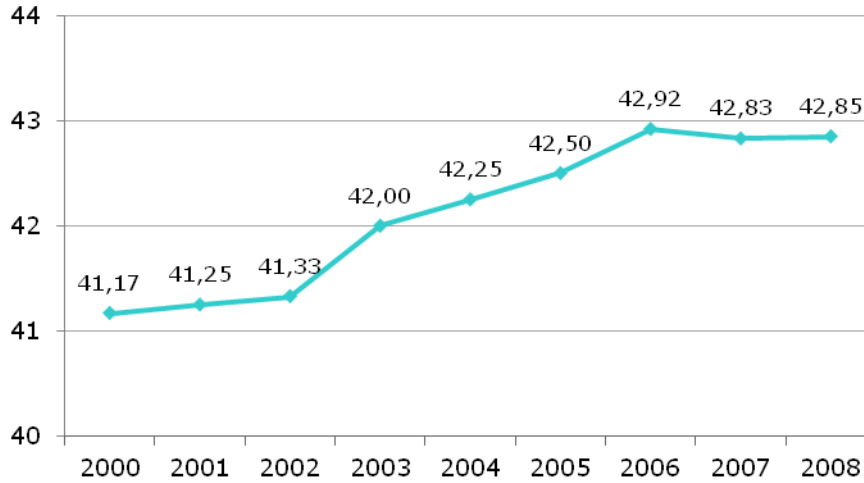
De deeltijdse arbeid is tussen 2002 en 2006 fors gestegen. Tussen 2000 en 2002 schommelde het aantal deeltijdse werknemers nog rond de 15%. In 2006 was dit percentage al gestegen tot 22,1%. Sindsdien blijkt de deeltijdse arbeid te stagneren : in 2008 werkten 21,9% van de werknemers deeltijds⁷.

⁷ Zowel een deeltijdse arbeidsovereenkomst als vormen van tijdkrediet (vermindering van de prestaties met de helft of met 1/5).

Zal de gemiddelde leeftijd van de werknemers blijven stijgen?

Grafiek 6

Gemiddelde leeftijd van de werknemers met een contract van onbepaalde duur

Bron : Berekeningen Assuralia

De periode tussen 2000 en 2008 kan men in 3 ontwikkelingsfasen indelen. Tot 2002 kende de gemiddelde leeftijd van de werknemers een lichte groei en bedroeg hij om en bij de 41 jaar en 3 maanden. Tussen 2002 en 2006 kende de sector een aanhoudende vergrijzing : de gemiddelde leeftijd groeide fors tot bijna 43 jaar. Deze ontwikkeling wordt in de eerste plaats verklaard door de terugval van het aantal aanwervingen. Sinds 2006 is de gemiddelde leeftijd van de werknemers nagenoeg niet gestegen en schommelt hij rond de 42 jaar en 10 maanden.

2.2. Analyse van de tendensen 2000-2008

Het aantal werknemers stijgt opnieuw in 2007 en 2008 na de aanhoudende daling tussen 2000 en 2006

Sinds 2000 volgde de werkgelegenheidscurve een constant dalende lijn. In 2007 en 2008 werd deze trend omgebogen naar een stijging met respectievelijk 1,2% en 1 %.

Zou een mogelijke uitleg voor de daling tussen 2000 en 2006 in de grote golf van fusies en overnames kunnen liggen? Tussen 2000 en 2006 heeft een groot aantal bedrijven⁸ één of zelfs meerdere fusies of overnames gekend.

Terwijl deze ondernemingen in 2000 nog 16.048 werknemers in dienst hadden, was dit aantal in 2006 tot 14.352 gedaald.

Deze daling met 1.696 werknemers vertegenwoordigt 87% (!) van de totale daling op de markt gedurende dezelfde jaren, terwijl deze werknemers in 2000 amper 6,6 % van het personeelseffectief vertegenwoordigden.

Stijging van het aantal aanwervingen, stabilisatie van het aantal vertrekkers

De ondernemingen reageerden op de financiële crisis van 2002-2003 onder andere door het aantal aanwervingen af te remmen. Sinds 2004 stijgt dit aantal opnieuw. Daarnaast noteerden we een forse stijging van het aantal vertrekkers tijdens deze twee crisisjaren.

De gevolgen van deze twee tendensen samen brachten een daling van het totale personeelseffectief met zich mee.

In 2007 en 2008 is het aantal aanwervingen opnieuw gestegen tot het niveau van de jaren 2000 en 2001, terwijl het aantal vertrekkers zich gestabiliseerd heeft. Beide bewegingen hebben geleid tot een lichte toename van de tewerkstelling in 2007 en 2008.

Het aantal deeltijdse werknemers blijft stijgen

De deeltijdse tewerkstelling blijft groeien en ook steeds meer mannen werken deeltijds (aangezien het vrouwelijkingsproces kleiner is dan de stijging van de deeltijdse tewerkstelling)⁹. Sinds 2007 is de deeltijdse arbeid gestagneerd in relatieve cijfers: 21,9 % in 2007 en 2008 tegenover 22,1% in 2006. In absolute cijfers is het aantal deeltijdse werknemers gestegen van 5.255 in 2007 naar 5.321 in 2008.

Uit studies¹⁰ blijkt dat in het merendeel van de gevallen werknemers uit vrije wil opteerden voor deeltijds werk. Een keuze die waarschijnlijk ingegeven is door de zoektocht naar een evenwicht tussen privéleven en beroepsactiviteiten.

De gemiddelde leeftijd van de werknemers blijft stijgen...

De verzekeringssector wordt ouder: de gemiddelde leeftijd bedraagt net geen 43 jaar en de leeftijds piramide geeft duidelijk aan dat de sector er alle belang bij heeft werk te maken van een degelijk toekomstgericht competentiebeleid. Bovendien zal in 2015 één op de drie werknemers 60 zijn en ongeveer 30% daarvan is kaderlid.

Ook de volgende vaststelling wijst op een veroudering: de gemiddelde leeftijd van personen die de onderneming verlaten (42 jaar en 2 maanden) ligt lager dan de gemiddelde leeftijd van de in de ondernemingen aanwezige personen (42 jaar en 10 maanden), wat automatisch tot een versnelde veroudering leidt. In 2008 kende dit fenomeen evenwel een vertraging tegenover 2006 en 2007.

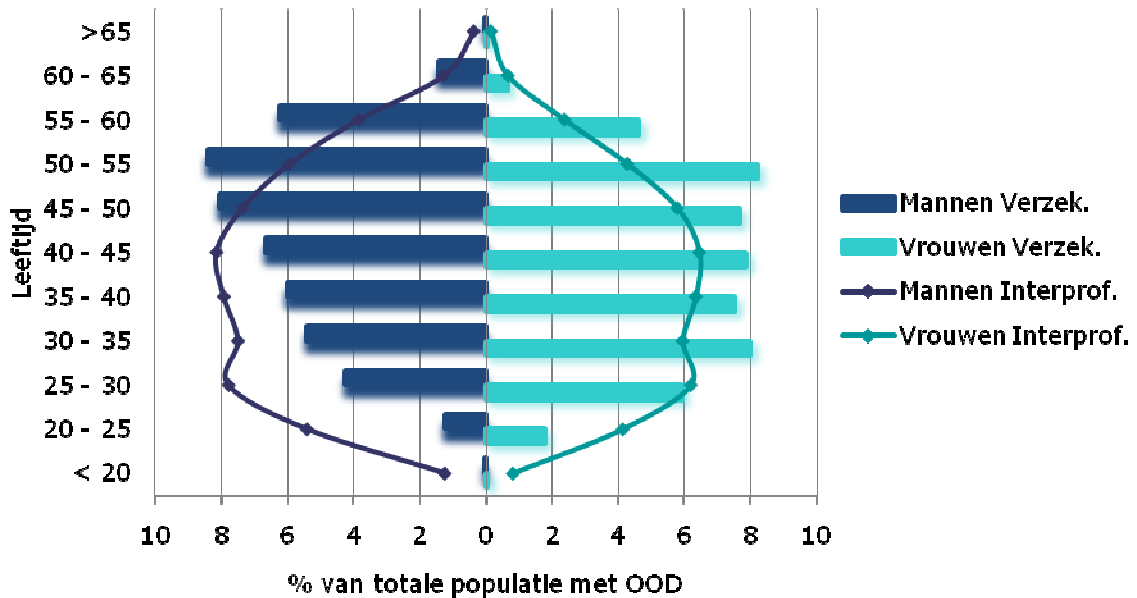
⁸ Waaronder AG, Fortis Bank, Fortis Insurance Belgium, AGF (Allianz geworden), Assubel, Apra, AXA Belgium, CGU, Delta Lloyd, Dexia, De Vaderlandsche, DVV, Fortis ING, Mauretus, Naviga, P&V, RVS, Vivium, Winterthur, Zurich, ...

⁹ Cf. de profielen per categorie, punt 2.4.

¹⁰ Enquête naar de arbeidskrachten, FOD Economie.

De sector werft natuurlijk ook jongeren aan (gemiddelde leeftijd 32 jaar en 4 maanden) maar tussen 2002 en 2006 was dat onvoldoende om de tendens te doen keren. In deze periode kende de gemiddelde leeftijd van de werknemers in de verzekeringsondernemingen een gemiddelde jaarlijkse stijging van 4 à 5 maanden!

Grafiek 7 Leefijdspiramide v/d werknemers verzekeringssector (2008) vs interprofessioneel (2008)

Bron: Berekeningen Assuralia

Dit houdt in dat:

- 16,6% van de totale populatie met een OOD tussen de 50 en 55 jaar oud is (8,2% vrouwen en 8,4% mannen).
- 30 tot 35-jarigen 13,4% vertegenwoordigen (waarvan 8% vrouwen en 5,4% mannen).

Een groot aantal van de werknemers in de verzekeringsondernemingen is ouder dan 45 jaar. Deze concentratie is in onze sector trouwens groter dan op interprofessioneel vlak.

2.3. Kerncijfers

Overeenkomsten van bepaalde duur (OBD), overeenkomsten van onbepaalde duur (OOD) en voltijds equivalent (FTE)

- Overzicht van het aantal overeenkomsten van onbepaalde duur op 31.12.2008¹¹:

Tabel 1 Overzicht van het aantal overeenkomsten van onbepaalde duur op 31.12.2008

	<i>Voltijds</i>	<i>Deeltijds</i>	<i>totaal</i>
Mannen	10.902	751	11.653
Vrouwen	8.077	4.570	12.647
Totaal	18.979	5.321	24.300

- Aantal tijdelijke overeenkomsten gesloten gedurende het jaar 2008¹²

Tabel 2 Aantal tijdelijke overeenkomsten in de loop van het jaar 2008

type contract	<i>mannen</i>	<i>vrouwen</i>	<i>totalen</i>
Bepaalde duur	381	653	1.034
Studenten	616	777	1.393
Totaal	997	1.430	2.427

- Gemiddeld aantal¹³ werknemers en equivalent met een voltijdse overeenkomst (FTE¹⁴):

Tabel 3 Gemiddeld aantal werknemers en equivalent met een voltijdse overeenkomst (FTE)

Totaal (OOD+OBD)	<i>Voltijds</i>	<i>Deeltijds</i>	<i>FTE</i>
24.784	19.408	5.376	23.338

De tewerkstelling uitgedrukt in voltijds equivalent geeft een ander beeld dan wanneer men ze uitdrukt in aantal werknemers. De volgende cijfers illustreren dit. Tussen 2000 en 2006 daalde de tewerkstelling uitgedrukt in voltijds equivalent sneller dan de tewerkstelling uitgedrukt in aantal werknemers met een overeenkomst van onbepaalde duur: daling met 10,1% van het FTE tegenover een daling met 6,5% van het aantal OOD's. Dit fenomeen wordt ontegensprekelijk verklaard door de stijging van het aantal personen dat deeltijds werkt.

¹¹ De vermelde aantallen zijn absolute cijfers op een vastgesteld tijdstip (31 december), die niet teruggebracht zijn tot hun voltijds equivalent.

¹² Voor de tijdelijke overeenkomsten geeft het aantal contracten afgesloten **tijdens** het jaar een vollediger beeld dan het aantal op 31 december. In punt 2.7. van deze studie worden de tijdelijke overeenkomsten uitvoeriger besproken.

¹³ Ongeacht het type van arbeidsovereenkomst: hetzij van onbepaalde duur, hetzij van bepaalde duur. Aangezien contracten van bepaalde duur regelmatig worden afgesloten voor een duurtijd van 6 maanden of minder, geeft het gemiddeld aantal werknemers tijdens het kalenderjaar een correcter beeld dan het aantal werknemers die in dienst waren op 31 december.

¹⁴ FTE = voltijds equivalent

Ontwikkeling 2000-2008 voor overeenkomsten van onbepaalde duur**Tabel 4** **Ontwikkeling 2000-2008**

	31.12.2000	31.12.2008	
Aantal OOD	25.708	24.300	↘
Vrouwen	48,2%	52,0%	↗
Deeltijds	15,2%	21,9%	↗
FTE's	24.574	23.338	↘
Verdeling per categorie			
uitvoerend	61,0%	60,9%	=
kader	25,3%	29,0%	↗
directie	2,7%	3,6%	↗
inspecteurs	7,0%	5,6%	↘
agenten	2,6%	0,3%	↘
arbeiders	1,4%	0,6%	↘
Gemiddelde leeftijd	41 jaar en 2 maanden	42 jaar en 10 maanden	↗
Gemiddelde anciënniteit	15 jaar	15 jaar en 5 maanden	↗
Hogere en universitaire opleiding	51,4%	61,4%	↗

2.4. Analyse van de kerncijfers per categorie

De sectorale collectieve arbeidsovereenkomst¹⁵ deelt het personeel van verzekeringsondernemingen in de volgende zes categorieën (in volgorde van numeriek belang) in¹⁶:

- ▶ het uitvoerend bediendenpersoneel (5 deelcategorieën),
- ▶ de kaderleden (3 subcategorieën),
- ▶ de inspecteurs (4 subcategorieën),
- ▶ de bezoldigde agenten (in tegenstelling tot de zelfstandige agenten),
- ▶ de directieleden en
- ▶ de arbeiders.

Ontwikkeling tussen 2000 en 2008 wat betreft de beroepscategorieën:

- ▶ Het aantal kaderleden (van 25,3% naar 29,0%) en directieleden (van 2,7% naar 3,6%) stijgt.
- ▶ In tegenstelling tot wat men zou denken is het aandeel van het uitvoerend personeel de laatste 7 jaar vrij stabiel gebleven (61% in 2000 tegenover 60,9% in 2008);
- ▶ Het aandeel van personen met een commerciële functie daalt (van 9,6% in 2000 naar 5,9% in 2008 voor de inspecteurs en de agenten samen). Toch tekent zich hier een kentering af. Het aantal inspecteurs is in vergelijking met 2007 licht gestegen (5,6% in 2008 tegenover 5,4% in 2007).

Ontwikkeling 2000-2008 voor wat betreft vrouwelijking van het personeel

Tabel 5

Ontwikkeling van het aantal vrouwelijke werknemers (ifv het totaal)

	2000	2008
Uitvoerend personeel	62,0%	63,8%
Kaderleden	32,7%	39,3%
Inspecteurs	5,6%	12,3%
Directie	12,8%	21,9%

Ondanks het feit dat de ondernemingen meer mannen aanwerven, stellen we een vrouwelijking van de sector vast.

Dit is deels te wijten aan het feit dat mannen en vrouwen een verschillende carrièrevisie hebben: mannen geven de voorkeur aan turn-over (standaardprofiel van iemand die een onderneming verlaat is een man¹⁷), vrouwen blijven hun onderneming vaker trouw...

Sinds 2003 zijn meer dan 50% van de tewerkgestelde personen vrouwen en men mag er logischerwijze van uitgaan dat dit aandeel in de toekomst zal blijven stijgen. Momenteel zijn bijna 4 op 10 kaderleden

¹⁵ CAO van 19.02.1979 over de arbeids- en loonvoorwaarden, koninklijk besluit van 13 februari 1980, Belgisch Staatsblad van 4 juni 1980.

¹⁶ De indeling in categorieën geschiedt op basis van de uitgeoefende functie. De CAO somt deze functies op en deelt ze in meerdere categorieën in.

¹⁷ Cf. hierna punt 2.5.

vrouwen (28% in 1996 tegenover 39,3% in 2008). Bij de kaderleden komt de gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen steeds dichterbij. Op directieniveau is 1 directeur op 5 een vrouw.

Bovendien zorgen interne projecten in het kader van het diversiteitsbeleid van de ondernemingen voor een verdere vervrouwelijking en krijgen steeds meer vrouwen een functie met verantwoordelijkheid toegewezen.¹⁸

Ontwikkeling 2000-2008 met betrekking tot het meest voorkomende diploma¹⁹

Tabel 6

Ontwikkeling van het meest voorkomend opleidingsniveau (ifv het totaal)

	2000	2008
Uitvoerend personeel	Middelbaar: 38,3%	Hoger: 41,1%
Kaderleden	Universiteit: 45,9%	Universiteit: 47,1%
Inspecteurs	Universiteit: 33,4%	Hoger 37,7%
Directie	Universiteit: 80,6%	Universiteit: 76,8%

In 2008 bezat in totaal 61,4% van de werknemers een diploma hogere of universitaire studies.

Het percentage werknemers met een hoge opleidingsgraad (hogere studies voor het uitvoerend personeel, universitaire studies voor de kaderleden) stijgt, in het bijzonder omdat werknemers met een lager diploma die met pensioen vertrokken of op brugpensioen gingen, vervangen werden door personen met een hogere basisopleiding. Deze tendens is meer uitgesproken voor het uitvoerend personeel en de inspecteurs dan voor kaderleden.

Niettemin is de op directieniveau vastgestelde beweging verrassend.

Ontwikkeling 2000-2008 van de deeltijdse arbeid²⁰

Tabel 7

Ontwikkeling van het aantal deeltijdse werknemers (ifv het totaal)

	2000		2008	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Uitvoerend personeel	3,5%	32,6%	9,8%	40,9%
Kaderleden	2,0%	14,8%	4,6%	25,5%
Inspecteurs	1,3%	3,3%	1,8%	9,9%
Directie	4,0%	13,8%	3,7%	11,4%

Het aantal vrouwen dat voor deeltijds werk kiest is nog altijd veel groter dan het aantal mannen maar geleidelijk doet zich een inhaalbeweging voor (9,8% van de mannen van het uitvoerend personeel werkt deeltijds). Eén vrouwelijk kaderlid op vier werkt deeltijds. Deeltijds werken mag dan wel in de lift zitten, voor directiefuncties is dit niet het geval...

¹⁸ Ter informatie, cf. "Diversiteit in de ondernemingen", artikel van het brandpunt van Assurinfo nr. 36 van 15 november 2007.

¹⁹ De opleidingsniveaus worden als volgt ingedeeld:

- universitair onderwijs of hoger onderwijs van het lange type (= "universiteit");
- hoger onderwijs van het korte type, bijvoorbeeld graduaat, regentaat, kandidatuur (= "hoger");
- secundair onderwijs (= "middelbaar");
- lagere studies (= "lager").

²⁰ Een deeltijdse arbeidsovereenkomst of een vermindering van de prestaties onder de vorm van een tijdskrediet.

2.5. In- en uitstroom

Cijfers en ontwikkelingen

Dit overzicht bekijkt de ontwikkeling van de werknemers met een overeenkomst van onbepaalde duur voor de periode van 31 december 2007 tot 31 december 2008. De ontwikkeling is het resultaat van het aantal **aanwervingen** (+1.810 werknemers) en het aantal **vertrekken**²¹ (-1.558 werknemers) tijdens de beschouwde periode.

Tabel 8 **Ontwikkeling van het totale personeelsbestand**

<i>Aanwezig op 31.12.2007</i>	<i>Aangeworven in 2008</i>	<i>Vertrokken in 2008</i>	<i>Aanwezig op 31.12.2008</i>
24.048	1.810	1.558	24.300
<i>Ontwikkeling 2007- 2008</i>	-	-	+

Op 31 december 2008 stelden de verzekeringsondernemingen 24.300 personen tewerk met een overeenkomst voor onbepaalde duur (OOD), een stijging met 1 % in vergelijking met 2007.

Zowel het aantal aangeworven werknemers in 2008 als het aantal vertrekken tijdens 2008 is gedaald ten opzichte van 2007.

Standaardprofiel van de aangeworven personen en van personen die de onderneming hebben verlaten

Het standaardprofiel van een in 2008 aangeworven persoon is:

- ▶ een vrouw
- ▶ uitvoerend personeel (loonschaalniveau U4A)
- ▶ ongeveer 31,9 jaar.

Het standaardprofiel van een werknemer die in 2008 een verzekeringsonderneming verliet, is

- ▶ een man
- ▶ uitvoerend personeel (loonschaalniveau U4A)
- ▶ ongeveer 42,8 jaar
- ▶ met een anciënniteit van 13,4 jaar. 22

²¹ een deel van die werknemers vindt wellicht opnieuw werk in de sector, maar Assuralia beschikt niet over de cijfers van deze "intrasectorale" verschuivingen

²² Cf. analyse in punt 2.4 a.

2.6. Structuur van de sector

Ontwikkeling wat betreft de grootte van de ondernemingen en het tewerkgestelde personeel

Er zijn zo'n 120 verzekeringsondernemingen die actief zijn op de Belgische markt. Ongeveer driekwart van deze ondernemingen stelt personeel tewerk. Het andere kwart is actief op de Belgische verzekeringsmarkt, maar stelt geen personeel tewerk.²³

Tabel 9 Ontwikkeling van de grootte van de ondernemingen en het tewerkgestelde personeel

Grootte van de onderneming	2000		2008	
	Aantal ondernemingen	% van het totale personeelsbestand	Aantal ondernemingen	% van het totale personeelsbestand
<50 werknemers	60	4,1%	38	3,4%
50-150 werknemers	30	10,7%	19	7,4%
150-500 werknemers	12	13,1%	16	19,0%
>500 werknemers	14	72,1%	9	70,2%

Het overgrote deel van de werknemers wordt tewerkgesteld door ondernemingen met meer dan 500 werknemers (70,2%). Toch daalt dit aandeel lichtjes de laatste acht jaar terwijl het aandeel van ondernemingen met 150 tot 500 werknemers gevoelig stijgt (bijna 20% in 2008).

²³ Het gaat hier veelal om buitenlandse verzekeringsondernemingen waarvoor de grote agenturen als wettelijke vertegenwoordiger optreden. Voor deze agentschappen of underwriters is het Paritair Comité 307 bevoegd.

De "top 20" van de groepen inzake tewerkstelling

Tabel 10

Tewerkgesteld personeel en marktaandeel in % van het incasso

Rang	Winst-/Verliesplaatsen t.o.v. 2007	Groep	Aantal werknemers	Sector (%)	Incasso Niet-Leven	Incasso Leven	Incasso Totaal
1	-	AXA/Winterthur	5.188	21,3%	21,8%	13,2%	16,1%
2	-	Fortis	4.336	17,8%	17,2%	25,0%	22,3%
3	-	Ethias	2.183	9,0%	13,3%	12,2%	12,6%
	+1	KBC	2.183	9,0%	9,4%	13,7%	12,2%
5	-	P&V	1.663	6,8%	6,1%	3,7%	4,5%
6	-	Allianz	1.416	5,8%	4,2%	3,3%	3,6%
7	-	Dexia	1.143	4,7%	4,3%	12,2%	9,5%
8	-	Mercator	753	3,1%	3,6%	0,7%	1,7%
9	+1	Ergo	704	2,9%	4,0%	1,3%	2,2%
10	-1	Generali	674	2,8%	1,9%	2,6%	2,4%
11	-	Delta Lloyd / Swiss Life	613	2,5%	0,6%	3,5%	2,5%
12	-	Federale	606	2,5%	2,0%	0,6%	1,1%
13	-	Atradius	425	1,7%	0,7%	0,0%	0,2%
14	-	ING	327	1,3%	0,7%	4,9%	3,5%
15	+1	Inter Partner Assistance	232	1,0%	0,5%	0,0%	0,2%
16	-1	Mensura	196	0,8%	1,7%	0,0%	0,6%
17	-	Avéro	173	0,7%	1,3%	0,0%	0,4%
18	+2	Nationale Suisse	163	0,7%	0,8%	0,1%	0,4%
19	-	AIG	124	0,5%	1,2%	0,0%	0,4%
20	-2	Argenta	120	0,5%	0,8%	0,9%	0,8%
TOTAAL			23.222	95,6%			

De hypothese volgens welke de tak niet-leven arbeidsintensiever is (de tak niet-leven vergt meer werk om tot hetzelfde premieniveau te komen) wordt over het algemeen bevestigd.

2.7. Overeenkomsten van bepaalde duur

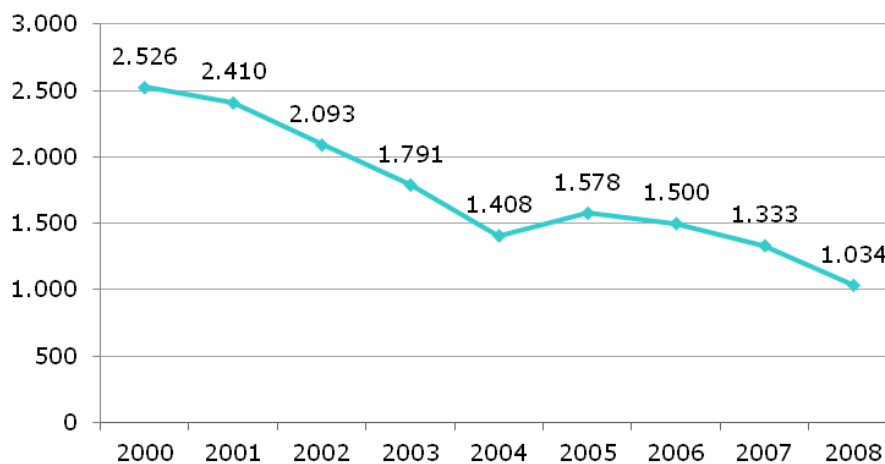
Cijfers en ontwikkeling

Tabel 11 Overzicht van het type contract van bepaalde duur in 2008

	Totaal aantal werknemers	Mannen	Vrouwen
Bepaalde duur	1.034	381	653
Studenten	1.393	616	777

De verzekeringsondernemingen werken steeds minder met overeenkomsten van bepaalde duur (OBD): tussen 2000 en 2008 is het jaarlijks aantal overeenkomsten van bepaalde duur gedaald met meer dan 50%.

Grafiek 8 Aantal aanwervingen met een contract van bepaalde duur

Bron : Berekeningen Assuralia

Waarom met overeenkomsten van bepaalde duur werken?

Contracten van bepaalde duur worden veelal gesloten ter vervanging van werknemers die van een ouderschapsverlof of een tijdskrediet genieten.

De bijstandsverzekeraars stellen veel werknemers met een OBD tewerk, vooral tijdens vakantieperiodes. Bijna 30% van het totaal aantal werknemers van de bijstandsverzekeraars zijn aangeworven met een OBD, tegenover 3,2% bij de andere verzekeraars.

Het standaardprofiel van werknemers met een tijdelijke overeenkomst

Tabel 12 Het standaardprofiel van werknemers met een tijdelijke overeenkomst

	% vrouwen	gemiddelde leeftijd	Meest voorkomend opleidingsniveau	% deeltijdsen
Bepaalde duur	63,2%	29 jaar en 1 maand	hoger: 53,5 %	13,5%
Studenten	55,8%	22 jaar	-	-

3. Statistische tabellen²⁴

3.1. Profiel van de werknemers op 31 december 2008

Tabel 13 Profiel van de werknemers op 31.12.2008

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Aantal werknemers	11.653	12.647	24.300
onder wie deeltijdsen	751	4.570	5.321
Bedienden - uitvoerend personeel			
1e categorie	44	44	88
2e categorie	393	721	1.114
3e categorie	885	1.872	2.757
4e categorie A	1.814	3.556	5.370
4e categorie B	2.213	3.251	5.464
Totaal	5.349	9.444	14.793
Kaderleden			
Categorie 1	1.468	1.229	2.697
Categorie 2	1.503	955	2.458
Categorie 3	1.304	579	1.883
Totaal	4.275	2.763	7.038
Inspecteurs			
1e categorie	281	44	325
2e categorie	269	53	322
3e categorie	317	47	364
4e categorie	337	25	362
Totaal	1.204	169	1.373
Agenten			
Agenten	61	10	71
Algemene agenten	1	2	3
Totaal	62	12	74
Directie			
Totaal	683	192	875
Arbeiders			
Totaal	80	67	147
Leeftijd	44 jaar	41 jaar en 9 maanden	42 jaar en 10 maanden
Anciënniteit	15 jaar en 5 maanden	15 jaar en 5 maanden	15 jaar en 5 maanden

²⁴ Dit gedeelte betreft uitsluitend de OOD.

3.2. Profiel van de in 2008 aangeworven en vertrokken werknemers

Tabel 14 Profiel van de in 2008 aangeworven werknemers

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Aantal werknemers	861	949	1.810
onder wie deeltijdsen	21	109	130
Bedienden - uitvoerend personeel			
1e categorie	10	4	14
2e categorie	37	34	71
3e categorie	104	204	308
4e categorie A	224	352	576
4e categorie B	105	123	228
Totaal	480	717	1.197
Kaderleden			
Categorie 1	118	92	210
Categorie 2	101	70	171
Categorie 3	87	40	127
Totaal	306	202	508
Inspecteurs			
1e categorie	10	9	19
2e categorie	15	10	25
3e categorie	16	1	17
4e categorie	7	1	8
Totaal	48	21	69
Agenten			
Agenten	2	0	2
Algemene agenten	0	0	0
Totaal	2	0	2
Directie			
Totaal	24	8	32
Arbeiders			
Totaal	1	1	2
Leeftijd	32 jaar en 9 maanden	31 jaar en 11 maanden	32 jaar en 4 maanden

Tabel 15 Profiel van de in 2008 vertrokken werknemers

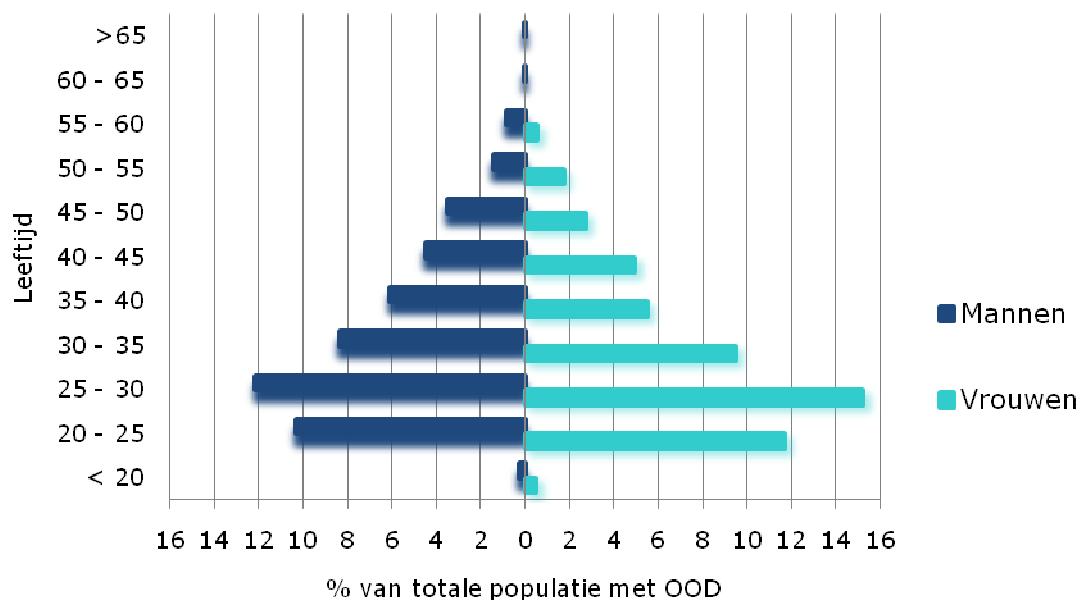
	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Aantal werknemers	789	769	1.558
onder wie deeltijdsen	50	213	263
Bedienden - uitvoerend personeel			
1e categorie	0	1	1
2e categorie	31	47	78
3e categorie	74	129	203
4e categorie A	152	286	438
4e categorie B	130	118	248
Totaal	387	581	968
Kaderleden			
Categorie 1	133	96	229
Categorie 2	85	47	132
Categorie 3	64	22	86
Totaal	282	165	447
Inspecteurs			
1e categorie	12	1	13
2e categorie	16	3	19
3e categorie	13	2	15
4e categorie	18	1	19
Totaal	59	7	66
Agenten			
Agenten	4	0	4
Algemene agenten	1	0	1
Totaal	5	0	5
Directie			
Totaal	55	16	71
Arbeiders			
Totaal	0	0	0
Leeftijd	42 jaar en 10 maanden	41 jaar en 6 maanden	42 jaar en 2 maanden
Anciënniteit	13 jaar en 5 maanden	13 jaar en 11 maanden	13 jaar en 8 maanden

Analyse van de in- en uitstroom

- ▶ De sector werft jongeren aan (gemiddelde leeftijd 32 jaar en 4 maanden) maar ook werknemers met ervaring (10,9% van de aangeworvenen zijn toch 45 of ouder).

Grafiek 9

Leeftijdspiramide v/d aangeworven werknemers verzekeringssector (2008)

Bron: Berekeningen Assuralia

- ▶ De gemiddelde leeftijd van werknemers die de onderneming verlaten (42 jaar en 2 maanden) ligt iets lager dan de gemiddelde leeftijd van de in de ondernemingen aanwezige personen (42 jaar en 10 maanden), wat het verouderingseffect versterkt.²⁵
- ▶ De redenen voor vertrek zijn de volgende:

Tabel 16

Overzicht van de redenen voor vertrek

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Beëindiging met vergoeding	107	91	198
Beëindiging zonder vergoeding	59	46	105
Pensioen	80	86	166
Brugpensioen	129	156	285
Ontslag genomen	389	378	767
Overlijden	25	12	37
Totaal	789	769	1.558

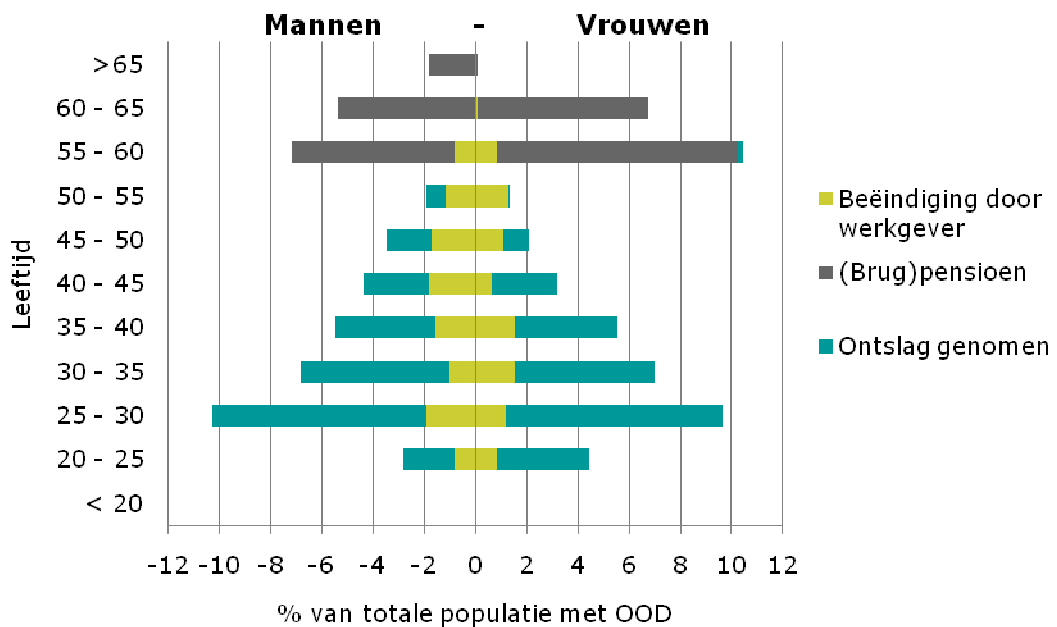
²⁵ Cf. punt 2.2.

- Redenen voor vertrek voor de personen jonger dan 35 en die ouder dan 50 jaar.

Tabel 17 Overzicht van de redenen voor vertrek voor personen jonger dan 35 en ouder dan 50

	Jonger dan 35 jaar	Ouder dan 50 jaar
Beëindiging door werkgever	111	64
(Brug)pensioen	0	451
Ontslag genomen door werknemer	513	15

Grafiek 10 Leeftijdspiramide v/d vertrokken werknemers verzekeringssector (2008)

Bron: Berekeningen Assuralia

Schematisch:

- Jonger dan 35 jaar: vaker ontslag genomen door de werknemer, zowel voor vrouwen als voor mannen;
- 35-50 jaar: meer beëindigingen door de werkgever;
- Ouder dan 50 jaar: vaker (brug)pensioen (verlaten van de arbeidsmarkt).

4. Het Europa van de 15

Tabel 18 Vergelijkingen tussen de landen van het Europa van de 15

Landen van Europa van de 15		Werknemers	
		Aantal in 2007	Groeipercentage t.o.v. 2006
DE	Germany	218.900	-3,00%
GB	United Kingdom	177.500	-0,10%
FR	France	143.800	-
NL	The Netherlands	52.040	-0,80%
ES	Spain	48.049	0,00%
IT	Italy	39.650	-0,40%
AT	Austria	26.667	1,40%
BE	Belgium	24.048	1,20%
SE	Sweden	20.032	3,30%
DK	Denmark	14.300	0,30%
IE	Ireland	14.000	-
PT	Portugal	11.600	0,70%
FI	Finland	10.669	0,80%
GR	Greece	9.000	-
LU	Luxembourg	3.191	-
		813.446	-0,80%

Bron: CEA en Assuralia

België: aantal werknemers met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur

Deze cijfers zijn overgenomen uit de CEA Statistics "European Insurance in Figures" 2007 nr. 31 en zijn gebaseerd op de op 31 december 2007²⁶ berekende en door de nationale werkgeversorganisaties verstrekte gegevens²⁷.

In het verslag van 2007 wordt de in 2002 ingezette en sinds dan constant dalende werkgelegenheidstendens als volgt becommentarieerd:

This trend is the result of the combination of several factors, i.e. the high level of competition within the industry, the rising concentration as well as the growing externalisation of services.

At the country level, it should be noted that in general the big market players saw a decrease while the smaller ones, which are still developing, saw their workforce increasing. It can also be stressed that the delocalisation of the insurance industry out of Europe remains currently limited and has sometimes given place to relocation within Europe for some companies.

²⁶ Uitzonderd de cijfers van Luxemburg en Spanje die verwijzen naar het jaar 2006.

²⁷ De tewerkstelling in België is uitgedrukt in het absoluut aantal werknemers met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur op 31 december 2007 en is dus niet teruggebracht tot het voltijds equivalent. In punt 2.3 van deze studie wordt een uitgebreider overzicht gegeven van de werkgelegenheid volgens het type van arbeidsovereenkomst (onbepaalde duur of bepaalde duur) en van het voltijds equivalent.